

Stichting KamermuziekAteliers Nederland

INHOUDELIJK JAARVERSLAG 2017

Stichting Kamermuziek Ateliers Nederland (SKAN) heeft geen eigen vermogen, aangezien alle geworven financiële middelen besteed worden in de uit te voeren projecten (zie bijgevoegde jaarrekening); in 2017 heeft zich de SKAN uitsluitend op de realisatie van haar kernproject, het Kamermuziek Atelier Delft, gericht; het Jaarverslag 2017 is daarom gelijk aan het inhoudelijk verslag van dit project

INHOUDELIJK VERSLAG

KAMERMUZIEK ATELIER DELFT 2017

2 t/m 6 augustus

HET KAMERMUZIEK ATELIER DELFT 2017

Jonge deelnemers tijdens het slotconcert

De Stichting KamermuziekAteliers Nederland (SKAN) organiseerde in de unieke ambiance van het Delft Chamber Music Festival 2017 (DCMF) de 9^e editie van het Kamermuziek Atelier Delft: een compacte, intensieve vijfdaagse kamermuziek cursus. Met 72 deelnemers was het Kamermuziek Atelier ook dit jaar helemaal volgeboekt. Alle leeftijden en speelniveaus waren vertegenwoordigd: Beginners en gevorderde amateurmusici met en zonder kamermuziekervaring, conservatoriumstudenten en met het Akhtamar Quartet (Brussel) en Aristos Quartet (Den Haag) ook twee jonge professionele ensembles. De jongste deelnemer was 9, de oudste deelnemer 80 jaar. In een sfeer waar het puur om muziek draaide konden alle ensembles zich verder ontwikkelen. Het was verrassend wat de verschillende ensembles op zondag bij het slotconcert in de Oud-Katholieke Kerk te bieden hadden - het muzikale niveau van het slotconcert was opmerkelijk hoog.

De kernactiviteiten van het Kamermuziek Atelier Delft waren de openbare masterclasses, repetities, concertbezoeken en de optredens bij het slotconcert: De ensembles werden elke dag door een van de 7 docenten begeleid. De deelnemers repeteerden met elkaar en bezochten de concerten en openbare repetities van het DCMF. Op zondagmiddag traden alle ensembles op in het openbare slotconcert in de Oud-Katholieke Kerk.

Het aanvullende cursusprogramma was dit jaar bijzonder uitgebreid en afwisselend, en de deelnemers zagen elkaar hierdoor regelmatig buiten hun eigen ensembleactiviteiten. Bovendien speelden docenten, enkele musici van het DCMF en deelnemers bij veel activiteiten samen - een extra stimulans en inspiratiebron voor de cursisten: Op woensdag, de eerste dag van het Kamermuziek Atelier, vond een kennismakingsbijeenkomst plaats waarbij alle ensembles en docenten zich aan elkaar voorstelden; op donderdag speelde het Akhtamar Quartet tijdens een lunchpauzeconcert en werkten enkele docenten, musici van het DCMF en verschillende deelnemers mee aan de muzikale boottocht; op vrijdagmiddag presenteerde DCMF musicus Joseph Puglia m.m.v. docent Werner Dickel en enkele deelnemers zijn "Berio project"; op zaterdag verzorgden het Aristos Quartet en docent Pavel Fischer een gespreksconcert en vormden enkele docenten en deelnemers een straatorkest. Veel deelnemers en docenten gingen ook in de avonden nog door met muziek maken en musiceerden ad hoc in Café de Klok.

Concert met het Akhtamar Quartet

De cursusactiviteiten uitgelicht:

Openbare masterclasses: De ensembles werkten aan uiteenlopend repertoire. Naast werken van o.a. Beethoven, Schubert en Dvorak stonden er opvallend veel minder bekende composities op de lessenaar, bijvoorbeeld van J. Cage, X. Scharwenka, E.T.A. Hofman, J.C. de Arriaga en zelfs een compositie van docent Pavel Fischer. Gevorderde ensembles en vaste groepen hadden hun repertoire zelf gekozen. Voor kinderen en ad hoc ensembles had de SKAN voorafgaand aan de cursus passend repertoire gezocht. De jongste ensembles werden ook in een aantal repetities begeleid. De inhoud van de ensemble-lessen werd aan de individuele behoeften en het spelniveau van de deelnemers aangepast. Alle ensembles werkten naar de slotpresentatie toe en concentreerden zich meestal op twee delen uit een bepaalde compositie. De inhoud van de lessen kan hier niet in detail weergegeven worden: Musiceren is een kwestie van geest, gevoel en lichaam en bij het musiceren *samen met anderen* dient men zijn spel bovendien nog op de medespelers af te stemmen. De docenten zijn erin geslaagd om ieder ensemble hierbij te begeleiden. Door hun aanwijzingen en inspiratie hebben alle ensembles zich binnen vijf dagen een stukje verder kunnen ontwikkelen.

De deelnemers luisterden regelmatig naar de masterclasses van andere ensembles. De amateursensembles vonden het heel inspirerend dat er met het Akhtamar en Aristos Quartet ook twee professionele ensembles waren die hetzelfde cursusprogramma volgden als zij. De professionele ensembles waren onder de indruk van het niveau waarop de amateursensembles werkten.

Ad hoc amateursensemble treedt op m.m.v. componist Pavel Fischer

Concerten van het DCMF: Alle deelnemers bezochten de concerten van het DCMF, dit jaar met het motto “Echt waar?”. Voor de volwassenen bestond de zoektocht naar de waarheid in de muziek uit vijf concerten. Voor de jongste kinderen (t/m 12 jaar) was een “jong talent” concert en een kinderconcert inbegrepen. Een mooie bijkomstigheid was dat bij het jong talent concert een deelnemer zelf mee deed. De concerten waren van zeer hoog niveau en Liza Ferschtmans beproefde concept om de bekende meesterwerken met minder bekende stukken en nieuwe composities af te wisselen was ook dit jaar zeer succesvol. Bijzonder veel lof kreeg de experimentele concertformule “A night at the museum”. In dit concert was o.a. fluitist Erik Bosgraaf te horen die nog vlak voor het concert bij de Muzikale Boottocht was opgetreden.

Kennismakingsconcert: Op donderdagmiddag verzorgde het jonge Akhtamar Quartet uit België in het Prinsenkwartier een lunchpauzeconcert en stelde zich met veel succes voor aan de andere deelnemers, docenten en overige belangstellenden. Het kwartet speelde behalve Mendelssohn strijkkwartet op. 80 ook enkele miniaturen van de Armeense componist Soghomon Komitas. Het jonge ensemble speelde deze stukken uit het hoofd en met bijzonder veel overgave.

Muzikale boottocht: Bij de muzikale boottocht werden ondanks de sterke wind de Delftse grachten tot concertzaal omgetoverd. Enkele docenten (Maria Paula Majoor, Karsten Kleijer, Geneviève Verhage), musici van het DCMF (Erik Bosgraaf en Pauline Oostenrijk) en deelnemers van het Kamermuziek Atelier speelden korte muziekstukken vanaf een bruggetje of vanuit de boot. Rond 120 toehoorders (deelnemers en gasten) zaten in de bootjes en volgden de muzikale route. Bewoners van Delft openden hun ramen en passanten bleven staan om van zo’n onverwacht concertje mee te genieten. De muzikale boottocht was tevens een mooie mogelijkheid voor de deelnemers en docenten om elkaar te leren kennen.

Joseph Puglia presenteert samen met deelnemers en docent Werner Dickel vioolduos van Luciano Berio

“Berio project” met Joseph Puglia: DCMF musicus Joseph Puglia heeft zijn “Berio project” op het Kamermuziek Atelier toegepast. Op woensdag, donderdag en vrijdag repeteerde hij met deelnemers en docent Werner Dickel verschillende vioolduos van L. Berio en presenteerde deze op vrijdagmiddag aan alle deelnemers en overige belangstellenden. Joseph Puglia had veel over de kleine miniatures te vertellen waarin Berio steeds een bevriend of bewonderd musicus portretteerde.

Straatmuziek met Maria Paula Majoor en Karsten Kleijer en “Klok-muziek”: Op vrijdag en zaterdag middag speelden de docenten Maria Paula Majoor en Karsten Kleijer (allebei leden van het Matangi Kwartet) samen met de deelnemers op het Sint Agathaplein. De Salonmuziek trok veel toehoorders aan. Voor de deelnemers, die zich gedurende de hele cursus allemaal op een enkel stuk richtten was het ad hoc musiceren een mooie muzikale afwisseling. In de avonden speelden verschillende docenten en deelnemers samen in stamkroeg Café de Klok. De kroeg staat er inmiddels om bekend dat er tijdens het festival deelnemers en docenten komen spelen, en de “gewone” stamgasten komen graag naar deze bijzondere avonden. Ook musici van het DCMF waren op de een of andere avond in de kroeg en genoten van de ontspannen muzikale sfeer en bonte mix van mensen.

Straatorkest op het Sint Agathaplein

Gespreksconcert “Intieme brieven” met Pavel Fischer en het Aristos Quartet: Drie jaar geleden had docent Pavel Fischer met het Aristos Kwartet aan Janáček's eerste strijkkwartet gewerkt. De jonge musici waren toen onder de indruk van Fischers genuanceerde kennis over dit bijzondere werk en het plan werd geboren om een avond van het Kamermuziek Atelier met deze expressieve muziek te vullen. In 2015 verzorgden het Aristos Kwartet en Pavel Fischer een gespreksconcert waarin zij Janáček's eerste strijkkwartet in detail introduceerden. Dit jaar werd daar met het tweede kwartet “Intieme brieven” een vervolg aan gegeven. Fischer legde uit wat er in dit muzikaal liefdesverhaal gebeurt en las fragmenten voor uit de liefdesbrieven van Janáček aan Kamila Stöslová, en het kwartet speelde de bijbehorende fragmenten. Daarna volgde een uitvoering van het hele stuk. Het publiek beleefde een indrukwekkende avond in de goed bezochte Oud-Katholieke Kerk.

Gespreksconcert “Intieme brieven”

Deelnemersconcert: Op zondagmiddag presenteerden de ensembles de ingestudeerde werken aan elkaar en aan belangstellenden. Het concert vond plaats in de Oud-Katholieke Kerk. Alle stoelen waren bezet. De mooie akoestiek en vriendelijke sfeer van de kerk werkten extra inspirerend op de ensembles. Het muzikale niveau van het slotconcert was opmerkelijk hoog. Jongere en oudere deelnemers, amateurs,

Blijde gezichten na geslaagd optreden tijdens het slotconcert

Locaties:

Evenals in de afgelopen jaren vond het Kamermuziek Atelier Delft op verschillende mooie locaties in het Centrum van Delft plaats (o.m. kerken, musea, winkels, woonhuizen). Het Prinsenkwartier was dit jaar weer de hoofdlocatie en kon de juiste, kunstzinnige ambiance voor het Kamermuziek Atelier bieden. De ruimtes waren zeer geschikt. Omdat er in de expositiezaal ook een tentoonstelling was kwamen zelfs meer bezoekers naar de lessen en repetities luisteren dan afgelopen jaar. Het in het Prinsenkwartier gevestigde Café Barbaar verzorgde de lunches en de deelnemers konden op het ruime terras op het Sint Agathaplein in het zonnetje zitten. We waren ook blij met drie nieuwe locaties: de Witte Roos op de Oude Delft, het

Amateurensemble repeteert in de expositiezaal van het Prinsenkwartier

architectuurbureau van Jeanne Dekkers in de Papenstraat en de Kamer van Charitate, een mooie ruimte in Museum het Prinsenhof die het Kamermuziek Atelier samen met het DCMF mocht gebruiken.

Veel medewerkers van de locaties weten inmiddels hoe het Kamermuziek Atelier in elkaar zit en de samenwerking met hun verliep heel soepel. Voor de "Witte Roos" moest de SKAN door onvoorziene omstandigheden nog een dag voor het begin van de cursus zelf vrijwilligers regelen die voor de deelnemers de deur konden openen, maar ook dit is gelukt.

Een aantal vrijwilligers kwam ook naar de lessen en concerten luisteren en bezocht de workshops en muzikale boottocht.

DE FEITEN

Deelnemers (72 en 9 kinderen die kennismakingslessen volgden):

kinderen (6 t/m 12 jaar): 8
 jongeren (13 t/m 26 jaar): 21
 studenten van de TU Delft (20 t/m 30 jaar): 4
 alumni (17 t/m 30 jaar): 1
 volwassenen (va 31 jaar): 38
 'priklessers' (6 t/m 16 jaar): 9

Toehoorders lessen en repetities:	ca.80
Toehoorders kroegmuziek:	ca.130
Toehoorders muzikale boottocht:	ca.80
Toehoorders workshop/presentatie:	ca.80
Toehoorders Slotconcert incl.deelnemers:	ca.140

Jong ensemble krijgt les van Maria Paula Majoor

Musici:

Werner Dickel, altviool
 Pavel Fischer, viool
 Peter Gaasterland, fagot
 Karsten Marijn Kleijer, altviool
 Janny Lobbezoo, piano
 Maria Paula Majoor, viool
 Geneviève Verhage, cello

Impressies van de Muzikale Boottocht met Geneviève Verhage, Pauline Oostenrijk en Peter Gaasterland

Gastmusici:

Joseph Puglia, viool
 Erik Bosgraaf, (blok)fluit
 Pauline Oostenrijk, hobo

EVALUATIE:

Wij zijn bijzonder blij met deze editie van het Kamermuziek Atelier Delft. De goede mix van jongeren en ouderen, - de spreiding van niveaus (beginners, gevorderde amateurs, conservatoriumstudenten en beroepsmusici), de levendige interactie tussen de docenten en deelnemers en de goede samenwerking met de verschillende mooie locaties en het DCMF maakten het tot een uiterst inspirerend Atelier.

De inzet van de docenten was enorm en de ensembles werden binnen vijf dagen naar een duidelijk hoger niveau getild. Bovendien heerste er een bijzonder collegiale en ontspannen sfeer waarin concurrentie en hiërarchie-gevoelens geen plaats hadden. Inhoud en muziekplezier stonden centraal en dit was ook hoorbaar tijdens het slotconcert.

Er waren dit jaar bijzonder veel momenten waarbij docenten en/of musici van het DCMF en deelnemers samen optraden (Berio-project, Slotconcert, Straatmuziek, Muzikale Boottocht, Klok-muziek). Dat dit mogelijk was is ook te danken aan het feit dat het Kamermuziek Atelier Delft al langer bestaat en cursisten van de eerdere jaren terugkomen.

Opvallend was dat alle ensembles zich dit jaar bijzonder vroeg hebben opgegeven. Ook dat is een mooie ontwikkeling en maakt het voor de organisatie makkelijker om extra activiteiten op tijd in te plannen.

Er waren veel deelnemers uit de categorie jongeren en volwassenen. De groep van de 'alumni' (27 t/m 30 jaar) blijkt het moeilijkst te bereiken. Er was dit jaar maar één deelnemer uit deze leeftijdsgroep.

Bijzonder blij zijn we met de zeer positieve feedback van de deelnemers en docenten en de vele enthousiaste reacties die ons ook nog weken na het Kamermuziek Atelier hebben bereikt. Dat de muzikale inspiratie en de opgedane kennis bij de deelnemers na de cursus nog verder doorwerkt vinden we zeer waardevol, en we zien dit als een goed teken.

Het project werd na afloop samen met de deelnemers, docenten en locatiemedewerkers geëvalueerd (zie apart document).

Kortom, een bijzonder geslaagd Kamermuziek Atelier Delft en een grote motivatie voor de 10^e editie in 2018!

ORGANISATIE:

directie: Sidonie Riha

productie: Marianna Marras, Kristofer Skaug,
Leonie Zweekhorst en Sidonie Riha

Bestuur*:

Richard Braakenburg van Backum, voorzitter

Kristofer Skaug, secretaris

Maartje Broekhans, penningmeester

Lenneke Alink, bestuurslid

Femke Hillen-Goossens, bestuurslid

*de bestuursleden worden voor hun werkzaamheden niet betaald

SAMENWERKINGSPARTNERS

Delft Chamber Music Festival

Prinsenkwartier Delft

Oud-Katholieke Kerk Delft

Synagoge Delft

Rootz Muziekscholen

Museum Tetar van Elven

Flora Theater Delft

MoTiv Delft

Rietveld Theater

De Witte Roos

Architectuurbureau Jeanne Dekkers

Stedelijk Museum het Prinsenhof

Klankatelier Delft

Café Barbaar

Café de Klok

Rondvaart Delft

Stichting Stunt

Neeltje Rauwerda

Thomas Paris

Van de Sande piano's & vleugels, Tilburg

Prinses Christina Concours

TU Delft

Hotel Leeuwenbrug

PUBLICITEIT:

Website en Nieuwsbrieven

Flyers en posters

Publiciteitsmiddelen DCMF

Facebookpagina

SUBSIDIËNTEN

VSBfonds

Fonds 1818

Stichting Herason

Stichting Stalpaert van der Wiele

Gemeente Delft

Associated Chamber Musician Players Foundation

De Lancey & De La Hanty Foundation

Gilles Hondius Foundation

M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting

Stichting Hulp aan Delftse Jongeren

Stichting IBAFU

Cellodocente en deelnemer op weg naar de les